

II metai.

1924 m.

Birželis—Liepos.

SKAUTŲ AIDAS

—= Mėnesinis Skautų laikraštis =—

6-7 (14-15) №

II Lietuvos skautininkų-instruktorių Suvažiavimas Kaune.

Š. m. balandžio 24 d. prasidėjo II Lietuvos skautininkų Suvažiavimas. 10 val. iš ryto visi atstovai susirinko Vytauto bažnyčioj ir išklaušę mišių, keliavo į Rotušės salę. Nėstant Lietuvoje pačiam Šefui, Suvažiavimą atidarė Paspirties draugijos Valdybos narys prof. Morkelis ir keliais įžanginiais žodžiais sveikino šį taip skaitlingą skautų suvažiavimą, linkėdamas sėkmingai jį užbaigti. Be to, šį Suvažiavimą sveikino ateitininkų, pavasarinkų ir kt. orgn. atstovai.

Užsibaigus sveikinimams prieita prie Suvažiavimo prezidiumo rinkimo. Prezidiuman buvo išrinkti šie asmenys: pirmininku — sk. kap. Kalmatavičius, nariais — Mačiuika, Blynaitė, Kuprionis, Grigaitis; raštvedžiais — V. Čečeta, V. Civinskas ir lg. Tamošauskas. Po to sekė gerb. kan. Tumo paskaita tema „Jaunuomenės auklėjimas“.

Iš minėtinų suvažiavime dienotvarkės punktų svarbiausias buvo įsteigimas skautininkų-instruktorių Sąjungos ir jai taisyklių nustatymas. Tam tikslui buvo išrinkta komisija su V. Šenbergu priešaky, kuri nustatė sekantį statutą:

L. S. A.

Skautininkų Sąjunga.

1. Tikslas: a) platinti skautybės idėją Lietuvoje,
 b) duoti skautybei kryptį,
 c) koordinuoti skautininkų darbuotę,
 d) išplėsti skautininkų žinias,
 e) saugoti skautininkų vardą.

Įžodis: Brangindamas savo garbę pasižadu stengtis

- a) tarnauti skautybės idėjai Lietuvos labui,
 q) rūpintis skautais ir būti jiems gyvu pavyzdžiu, pildant skautybės įstatus, ir c) laikytis skautininkų statuto.

Skautininkų veikimo principai.

Skautininkas laiko piliečio pareiga tarnavimą tėvynei skautybe, savęs ir skautų auklėjimą ir platinimą skautybės idėjos. Skautininkas laiko skautų šefą

savo šefu, kiekvieną skautą — savo broliu ir save patį — vyresniu skautų broliu.

Skautininkas savo pavyzdingu elgesiu rodo jaunesniesiems, kad jis yra jų vyresnysis brolis. Skautininkas laiko sau pareigą padėti jaunesniesiems broliams būti tikrais skautais, vadovaudamas jiems pilnu pasitikėjimu, broliška meile ir teisingumu.

Skautininkai laiko save moraliai atsakingą esant už visų jo žinioje esančių skautų skautišką išauklėjimą, sveikatą ir jų gyvybę. Skautininkas duoda skautams gerą pavyzdį vyresniųjų gerbimo, savo vadams klusnumo, tačiau savo, kaip vyresniojo, teises naudoja. Skautininkas gerbia savo vardą, palaiko kitų skautininkų prestižą, nuolat save tikrina ir savo žinias plečia. Skautininkas gali laisvai kalbėti bei laisvai kritikuoti skautybės labai tik skautininkų susirinkimuose. Skautininkas sutinka 1) prisilaikyti veikiančių taisyklių, 2) vadovui reikalaujant susilaikyti nuo darbuotės skautybės srity ir grąžinti liudijimą (tat išpildžius jam lieka teise apeliuoti į garbės teismą), 3) pasiduoti garbės teismo nutarimams, laikydamas skautų šefo patvirtinimą galutiniu ir privalomu. Skautininkas, negalėdamas laikytis šių principų, privalo pats atsisakyti nuo savo vardo ir grąžinti liudijimą.

Vyresnieji skautų draugai.

1) Skautams remti draugijos nariai, pasižadą aktyviai bendradarbiauti, dalindamiesi su skautininkais patarimais, pasikaltomis, specialybės žiniomis, arba kitaip kaip jiems padeda, vadinami vyresniaisiais skautų draugais.

Pastaba: Vyresnieji skautų draugai, kurie darbuojasi su skautais, vesdami skiltį, draugovę, tuntą, arba dalyvauja Vyr. Štabe, bei patys neapsiima pildyti tam tikrų skautininkų statuto reikalavimų, gauna instruktoriaus vardą.

2) Visi vyresnieji skautų draugai būdami kontakte su skautais ar skautininkais, prisilaiko skautininkų statuto principų, kad neįneštų netvarkos į organizaciją ir jų elgesys atitiktų jų žodžiams, o būdami skautų uniformoje ir turėdami asociacijos ženklą, taip skautų tarpe, taip ir visuomenės akyse neprivalo kompromituoti savęs ir asociacijos.

5) Vyresniojo skautų draugo bei instruktoriaus vardą suteikia skautų šefas, kam nors tarpininkaujant ar pačiam aspirantui prašant.

Statutas suvažiavimo priimtas.

Toliau buvo iškeltas klausimas kai del santykių su kitomis org-mis. Tam tikslui irgi buvo išrinkta komisija, kuriai vadovavo sk. A. Valušis. Taisyklės santykiams su kitomis organizacijomis buvo nustatytos, patvirtintos vyr. sk. Šenbergo ir yra išleistos pavidale aplinkraščio, kurį čia dedame.

Aplinkraštis.

Pranešu visų tautininkų ir draugininkų žiniai šį šefo patvirtintą projektą santykiams su kitomis organizacijomis nustatyti. Kadangi L. S. A. įstatai leidžia dalyvauti skautams bet kuriose kitose organizacijose, kurios nėra priešingos skautybės įstatams ir idejoms, todėl, kreipiantis „ateitininkų“ organizacijai, š. m. balandžio 25 d. susivažiavimam leidžiu prisilaikant žemiau išdėstytų principų įeiti į ryšius su „ateitininkų“ organizacija.

1) Prie „ateitininkų“ kuopų L. S. A. kuria draugoves.

2) Šios draugovės prisilaiko L. S. A. taisyklių ir nuo skautų niekuo nesiskiria.

2) Šiose draugovėse „ateitininkų“ kuopa gali rengti paskaitas, kurios nėra priešingos skautybės ideologijai.

4) Vyr. Štabas, susitaręs su „Ateitininkų“ Centro Valdyba skiria vieną skautininką ryšiams palaikyti.

5) „Ateitininkų“ Centro Valdyba skautiška darbuote nesirūpina be Vyr. Štabo žinios.

Taikinant šiuos principus praktiškam susigyvenimui L. S. A. su „A-ku“ org. Vyr. Skaut. siūlo tautininkams, kreipiantis A-ku org. nariams į juos norint stoti skautų eilėna, teikti jiems reikalingą pagalbą ir galimybę tvirti skiltis ir numato šiam atvejui sekančius būdus:

1) Pavedant kompetentingam (sulyg galimybės—„ateitininkui“) asmeniui organizuoti tarpe norinčių būti skatais skiltį (ne daugiau 8 asmenų). Praėjus jiems antrąjį laipsnį, leisti kiekvienam organizuoti skiltį.

2) Komandiruoiant „ateitininkus“ kan-

didatus į esančias draugoves susipažinti su skautybe.

3) Skiriant iš karto draugininką ir skiltininką katrą.

Pastaba: Tose vtetose, kame L. S. A. draugovių bei atskirų skilčių nėra, „ateitininkai“ bendroj tvarkoj kreipiasi į Vyr. Štabą. Vyr. Skaut. nemato kliūčių, jei draugininkai, nedarydami žalos savo draugovei (versdami kitus išstoti iš draugovės), su tautininko bei Vyr. Štabo leidimu dalyvauja su savo draugove „ateitininkų“ org. sekcijų teisėmis.

Pastaba: Apie paskyrimą skautininko palaikyti ryšiams su „A-ku“ org. bus pranešta vėliau. Pabrėžiu, kad tai yra tik susigyvenimo būdas, bet ne susijungimas abiejų organizacijų. Jos lieka viena nuo kitos nepriklausomos.

(pas.) Vyr. Štabo Viršininkas

Vyr. skautininkas Šenbergas.

Tarpe kitų klausimų buvo iškeltas ir mergaičių-skaučių klausimas. Prie Vyr. Štabo bus prijungtas skaičių skyrius, kurio vedėja apsiėmė būt p. Vaitkienė. Be to, mergaitės išdirbo sau atskirą programą uniformai, laipsniams ir jausmų kultūrai.

Vėliau sk. Mačiukos buvo iškeltas klausimas kai del senovės paminklų rinkimo. Savo kalboj sk. Mačiuka patarė, kad visi skautai turėtų daugiau kreipti dėmesį į mūsų tautos praeitį, prasimokinti senovės dainų ir padavimų. **Tuo klausimu yra specialiai parengtas** straipsnis, kurį spausdiname šiame Nr.

Toliau sekė rinkimai į Vyr. sk. Štabą. Išrinkta šie asmens: 1) Šenbergas, 2) Valušis, 3) Vaitkus, 4) Vaitkienė, 5) Grigaitis; kandidatais: 1) Civinskas, 2) P. Jurgelevičius.

Laike suvažiavimo buvo laikytos paskaitos temomis: 1. „Skiltininkas ir skilties sistema“ — pask. Tamošauskas. 2. „Stovyklos reikšmė ir vykdymo būdas“ — sk. Civinskas. 3. „Draugovės suivarkymas“ — sk. L. Šležas.

Klausimai ir sumanymai.

Nutarta apdovanoti sk. Šenbergas svastikos ženklu.

Suvažiavime išnešta pageidavimas, kad skautai ko mažiausia šoktų.

Nutarta išsiųsti suvažiavimo vardu pasveikinimai šiems asmenims: Baden-

Powel'ui, Skautų Šefui d-rui Aleknai ir Sporto Lygai.

Skaut.-instruktorių Suvažiavimas už-

sibaigė balandžio 26 d. ir po to visi Suvažiavimo dalyviai keliavo Karo Muzėjun nusifotografuoti.

SKAUTŲ VASAROS DARBAI.

I. Praeitis.

Metų pavasaris, žmogaus jaunos dienos, visos Tautos praeitis yra spinduliai, kurie nušviečia kelius į Ateitį. Pavasario saulės spinduliai galingi; jie prikelia iš miego sniegu pridengtą, ledu sukautą žemę, atgaivina laukus, pievas, miškus ir visai žemei ištiesiems metams duoda galios gyventi ir visai augmenijai — augti. Žmogaus jaunatvė — tas pats pavasaris. Nuo pat lopšio vaikas taupo savyje jėgas, vėliau mokosi, stiprėja ir šiek tiek sustiprėjęs, eina gyvenimą ir ten sutauptas jėgas atiduoda artimui, Tėvynei, o viską atidavęs, grįžta žemėn. Žmogus, eidamas gyvenimą, bus daug naudingesnis, jei jis jaunatvėje įgijo jėgų, mokslo, jei jis gerai sugebėjo įvertinti savo jėgas, sugebėjo pažinti save ir pasirinkti sau tinkamą gyvenimo kelią... Nereikia manyti, kad jaunos dienos yra tik linksmybių, prabangos metas. Ne. Jaunos dienos yra prisiūšimas rimtam ir atsakomam darbui — gyventi. Tas gyvenimas bus iš tikrųjų naudingas, jei žmogus begyvendamas nebus savo artimui, savo šaliai apsunकिनimu — bereikalingu balastu, o atbulai — nuo mažens įpratęs tenkinti savo asmenį mažais reikalavimais, visa siela, darbu tetarnaus Tėvynei ir artimui... Skautų įstatai, papročiai, obalsis, užsiėmimai, darbai ir t.t. veda ton kryptin — ruošis gyvenimui.

Tauta, kaip ir kiekvienas pasaulyje gyvas daiktas, turi savo jaunatvę — praeitį. Ji auga, bręsta, stiprėja, įsigali, žlunga. Tiek žmogui, tiek ir Tautai žengus tepalieka atmintyje tik jų didi darbai, visa kita, mažiau reikšminga, išnyksta arba dažniausiai įeina gyvenimą kitokioje formoje.

Niekas neginčija, kad atskiro žmogaus praeitis — jo gyvenimo nuotikiai, trumpa jo jaunatvė — turi didelės įtakos į tolimesnę jo gyvenimą. Tuomet, be abejo, Tautos praeitis, kuri amžius kurėsi, turi dabar didesnės įtakos į Tautos gyvenimą ir į Tautos ateitį. Sakoma: nėra rūmo

be pamato, nėra Ateities be praeities. Paėmęs žmonių būrį ir paskirtoje vietoje apgyvendinęs, metais atskiros tautos nesukursi. Tauta — Jos Praeitis, Dabartis ir Ateitis. Tauta amžiais augo, karta kartas mokino gyventi... Bendrų reikalų rišamos, atskiros žmonių šeimynos jungėsi, bendrino savo papročius tikybą, sugyvenimo tvarką, tokiu būdu per ilgus amžius tvėrė Tautos savybes, kurios ją ir skyrė nuo kitų tautų. Nuo tėvų, prabočių vaikai mokinosi gyventi — žemę arti, kariauti, tvarkyti šalį, puošti, dainuoti ir t.t. Tie gi vaikai, kurie nenorėjo arba nesugebėjo tėvų išminties perimti arba pasekė svetimus papročius, — tie išnyko — įėjo kitos tautos sąstatan — nuėjo svetimiems dievams tarnauti.

Mes, lietuviai, esame sena Tauta. Mūsų praeitis lygi didžiųjų pasaulio Tautų praeičiai, o gal, dar garbingesnė; nes mes gyvenome daug sunkesnėse sąlygose, negu kitos tautos. Bet ką mes žinome iš tos garsios praeities? Žinome tik nuotrupas, bet ir šias mums, dažniausiai, teikia svetimieji.

Lietuvių Tautos dalis — įžymesni žmonės, vėliau tapę ponais, didikais, vadovavo tautai. Tie Tautos vadai senovėje auklėjo visą Tautą ir ją ruošė gyvenimui. Vėliau (nuo Horodlės unijos 1413 m. X. 2) Tautos vadai pradeda skirti nuo Tautos, priima svetimus papročius, kalbą ir 1569 m. (VIII. 1) Liublino unija susirišo patys ir surišo Tautą su Lenkija. Tautos vadai galutinai ištautėjo, liaudis gi gyveno savo gyvenimą, brendo. Nežlugo Lietuvių Tauta; nes tik jos dalis — vadai tepametė tėvų papročius, kiti gi sunkiose sąlygose išliko ištikimi savo žemei, savo papročiams, išlaikė tėvų kalbą iki šių dienų.

Šiandien mes esame Laisva Tauta, turime savo valstybę. Šiandien mes, su drąsa akyse, su ugnimi širdyje, giedame Tautos himną, ir dažnai kartojame žodžius:

„Iš praeities tavo sūnūs te stiprybės semia“. Ir turime iš ten jos semti — iš Tautos darbų, Jos paminklų, iš liaudies, iš

kaimo. Ten — gyvenimo išminties, papročių, Tautos dailės ir istorijos knyga... Tam mes ir esame Nepriklausomi, kad mūsų Tauta aiškiausiai galėtų iškelti savo dvasią, kad galėtų savo dvasios turtais įturtinti žmoniją. Iš praeities turime senti gaivinančios jėgos ir patyrimo naujam gyvenimui, o ten kame jų truks, imkime iš kitų tautų, bet tik tai, kas neardo mūsų Tautos dvasios harmonijos. Manau, mums neprisieis naudotis svetimu lobiu, jei mes smulkiai, nuodugniai pažinsime savo praeitį, savo liaudį, kuri be svetimo raugo, o vis dėl to gražiai ir dorai sugebėjo gyventi iki paskutiniųjų laikų.

Artinasi vasara. Visi broliai skautai, į laukus! Tegu nepalieka nei vieno mūsų šalies užkampio, nei vienos žemės pėdos, kur skauto koja nebūtų įžengusi. Tegu nė vienas mažmožis, charakterizuojaš vietą, žmones, kalbą, papročius, neaplenkia žvalgo-skauto akis.

Skautas myli savo šalį, bet norint sąmoningai ją mylėti ir žinoti, kuo ji skiriasi nuo kitų šalių, reikia pirmų pirmiausia, ji gerai pažinti. Mano žemiau siūlomas pažinimas, kurį II visuotinis Vyr. Skautų Suvažiavimas Kaune pripažino priimtina esant, bus naudingesnis už pažinimą gamtą, iš knygų, iš kitų kalbos, nes jis bus gautas praktikoje, tuo pačiu atliekiant dideliai naudingą darbą. Todėl šiai vasarai trumpai apibrėžiu pilnai įvykdomą darbo programą.

II. Praeities paminklų rinkimas.

Vieni seniausių mūsų garsios praeities paminklų yra milžinkapiai, piliakalniai, kapinynai. Ten yra nemaža archeologams medžiagos; apie jos daugiausia kalba vietos žmonės. Yra taip pat ir kitos rūšies vietų, daugiausių kalbų, kurios praeity turėjo svarbos, kaip antai sarguvietės (Sargakalniai) ir aukų deginimo vietos (Aukų kalnai). Minėti praeities paminklai šiuo laiku randasi liūdnam stovyje. Maža kas apie juos plačiau nežino; nes jų nemaža yra kurčiuose šalies užkampiuose. Žinomi senovės paminklai taip pat yra apleisti ir gadinami. Gyventojų skaičiui didejant, ūkio kultūrai plečiantis, tuščių žemės plotų kas kart vis mažiau, ir mažiau bepalieka. Nemaža tų milžinkapių (iš mažesniųjų skaičiaus) ūkininko arklas suarė, dar daugiau

žmonės nukasė įvairiems reikalams. Iš ten ėmė žvirgždą keliams taisyti: jei tas milžinkapis arba piliakalnis buvo prie kaimo, jį apstatė trobomis arba išrausė duobėmis, kur žiemos metu užkasa bulves ar daržoves. Kadangi milžinkapiai ir seni kapinynai randasi netoli gyvenamų vietų, jiems teko nukentėti. Dabar tam turi būti galas. Reikia visiškai išlikusieji milžinkapiai, kapinynai surasti, tiksliai jų vieta pažymėti ir žmonėms paaiškinti jų reikšmę. Reikia apsaugoti mūsų senovės paminklai, kad jie nesugadinti sulauktų rimto mokslininkotyrintojo, kuris ir paims iš jų viską, kas galima bus paimti. Numačius, kad vietos žmonės geru noru neatsisakys palikti senovės kapo ramybės; numačius, kad bočių pelenus ir kaulus neišmanėliai iškas, mokslui brangią medžiagą niekais pavers, iškasenas išmėtytys; žinant milžinkapio, kapinyno vietą, — galima bus per atitinkamą įstaigą pasirūpinti, kad tą senovės paminklą vietos valdžia šiokiu ar tokiu būdu apsaugotų.

Suradus piliakalnį, milžinkapį, kapyną (senus kapus, kur jau dabar žmonės nebelaidojami), pirmų pirmiausiai skautas turi pažymėti, kaip tą vietą vietos žmonės vadina, po to aplinkui rasto senovės paminklo per $\frac{1}{2}$ kilometro nutraukti (nubraižyti) planą (Mastelis 1: 50). Pirmų pirmiausia plane pažymėti tame plote esančius kelius, upelius, ežerus, užrašyti jų pavadinimas ir rodykle nurodyti, kur link kelias veda bei upė teka; vėliau, jau nubraižius vietos planą, tiksliai pažymėti pačio piliakalnio, milžinkapio vietą. Nubraižytame plane nurodyti, kame šiaurė. Skautui tat nebus sunku atlikti, tegu tik jis gerai prisimena topografijos pamokas, skaitytas draugovėje; o jei to maža, tegu pasiskaito išleistą topografijos šapirografuotą vadovėlį.

Šiais metais tat reikia būtinai atlikti; kitais metais vasarą (kas sugebės, ir šiame) pristatyti rasto paminklo parašytą ar fotografuotą vaizdą, smulkų jo aprašymą ir visus apie jį vietos žmonių padavimus, pasakas. Suradus seną kapą, milžinkapį jo nekasinėti. Kasinėjimus atlikti, reikia turėti tam tikro mokslo ir tam tikros svarbos laikytis. Kasinėjimus atliks specialistai; mūsų, skautai, darbas — surasti, tiksliai vietą pažymėti, aprašyti, nubraižyti

planas ir visą tą medžiagą pasiūsti Kaunan. (Vyr. Sk. Štaban. Kauno Tuntininkui).

Antras skautų vasaros darbas — surinkti savo apylinkės visus vietų vardus ir skirtingus nuo literatūrinės (rašto) kalbos pasakymus ir žodžius. Lietuvoje kiekviena parapija turi savotiškų žodžių, pasakymų, patarlių, kurių kitur nerasi.

Susisiekimui gerėjant, didėjant sugyvenimui, kiekvieno Lietuvos užkampio kalbos ir papročių pažymiai nyksta, jie bendrinasi. Mokyklos ir, bendrai didesnis tarpusavis sugyvenimas tą pažymių nykimą pagreitina. Žlunga kalbos skirtumai, tarmės, dažnai nykę žodžiai pakeičiami naujadarais ir kartais suvis nevykusiais. Senas žodis, tikras lietuviškas žodis, užmetamas, kaipo iš mados išėjęs, ir jau retai bevartojamas.

Didysai karas Lietuvos kaimo tylą sudarkė, ramybę sudrumstė, kiekvienas užkampis pradėjo kitokį gyvenimą gyventi. Pabudęs kaimas, ypač kaimo jaunimas, noriai stvarsto be skirtumo įvairius naujadarus, seka miestelėnų pavyzdį ir, nors gerokai atsilikęs nuo miesto, visumet stengiasi jį pavyti. Suprantama, kad viskas, kas sena — seni reikšmingi pasakymai, trumpos dainelės, vieno kito daikto pavadinimai, — metama šalin, imama viskas, kas nauja, kas iš knygelės išskaityta arba iš kitų kalbos nugirsta... Jau visas dainas jaunimas dainuoja „iš knygų, dažniausia kareiviška „nata“ (žingsnio taktan) ir gėdisi dainuoti senos dainos, nes toji jau yra iš mados išėjusi.

Platus darbas surinkti visi atskiro užkampio pažymiai. Šia vasara, skaute, nusistatytą atlikti to darbo dalį. Pirmučiausia, skautas turi surašyti kiekvieno kaimo (dvaro, vienkiemio) žemėse esančius senovės paminklus (aukščiau nurodyta tvarka), vėliau, surašyti upelių, kalnų, pievų, balų, ežerų, miškų ir t. t. vardus. Surašymo tvarka sekanti: 1) kiekvieno kaimo vietų vardus rašyti atskiram lape; 2) rašyti vardus taip, kaip juos ten gyvenantieji žmonės taria; 3) lapo forma žemiau nurodyta.

Vietoje vartojamus gražius ir savotiškus posakius patarles, įvairių daiktų-rakandų, aprėdalo, valgio pavadinimus rašyti vietos tarme atskiram lape.

Surinko (skauto vardas pavardė)

apskritis valsčiaus

..... kaimo.

Vietų vardai.

N Z	Vardai.	Pastabos.
1	Piliakalniai: Kaukalnis	Yra daug plitgalių. Kalno šlaitai apaugę medžiais. Kalno vidurys įdubęs. (Smulkesnes žinias teikti prie plano).
2	Kapai (Milžinkapiai): • Narkūno kapas	Kapas sveikas, neišartas ir dar niekieno nekasinėtas. Apaugęs dideliais medžiais. (Smulkesnias žinias teikti prie plano).
3	Upeliai: Vaidys Šaltona	Įteka į Šventąją. Įteka į Vaidį. Kaitria vasara išdžiūna.
4	Ežerai: ir t. t.	ir t. t.

Dainas, padavimus, pasakas, burtus užrašinėti tiksliai, geriausia vietos tarme; jei ko nesugebama atlikti, užrašyti raštu vartojama kalba, bet suvis nekeičiant turinio ir padavimo, pasakos dvasios. Padavimus, dainas pasakas, burtus užrašant tiksliai pažymėti, kas pasaką, padavimą sekė, arba kas dainą dainavo. Rašyti reikia pasakotojo vardas, pavardė, amžius, jo gyvenamoji vieta ir iš kurios vietos kilęs. Paskutiniai darbai daug sunkiau įvykdomi, todėl pasisekimas priklausys nuo kiekvieno gabumų.

Šiais metais pakaks ir dviejų pirmųjų darbų — 1) senovės paminklų rinkimo ir 2) aplinkinių kaimų vietų vardų surašymo. Skautų štabas rudenį lauks tų dviejų darbų rezultatų ir atsiųstą medžiagą, jei galės, pats sunaudos arba pasiųs į tam tikrą įstaigą, kur ji bus be galo naudinga.

Prieš išvykdamas atostogų, skaute, neužmiršk pasiruošti. Įsigyk, ką skaitai reikalingu įsigyti. Neužmiršk pasitarti su savo draugais ir vyresniaisiais, nusistatytą darbo planą. Nuo tavęs, jaunas broli, priklausys Tautos brangenybių dalis. Nuo tavęs priklausys, ar toji dalis žengs ar nors popieryje užsiliks ateinančioms kartoms, iš kur jos ir pažins mūsų Tautos praeitį.

Skaute, eik į laukus, eik į žmones!
Eik, viską tēmyk ir viską užrašyk!
Skruzdė.

L. S. A. Vyriausiojo Skautininko nusprendimai.

1924 m. gegužio m. 6 d.

§ 1.

Einant Vyriausiojo Štabo Žydų skyriaus vedėjo skaut. J. Gotlibo pranešimu apie Žydų tautybės skautų draugovių atskirimą skelbiu išstojusias iš L. S. A. šias draugoves: Kauno d-vė, Šiaulių d-vė ir Panevėžio d-vė. Nuo šios dienos Vyr. Štabo Žydų skyrių skaityti panaikintų. Naujai įsikūrusios draugovės tuose vietose perims jų numeraciją.

§ 2.

Pavedu visiems tuntininkams ir draugininkams įvykdyti II-jo Lietuvos skautininkų susivažiavimo nutarimą: iš mėnesinio skautų mokesnio kiekvienam skautui išrašyti „Skautų Aidą“.

§ 3.

Pavedu visiems tuntininkams ir draugininkams organizuoti tuntuose ar draugovėse nuolatinių žinių teikimą „Skautų Aido“ redakcijai iš draugovės, tunto gyvenimo ar šiaip, kurios nors, skautybę liečiančios medžiagos.

Kaunas, 1924 m. gegužės m. 14 d.

§ 1.

Tvirtinu naujai susikūrusią atskirą Žemelio skiltį — skiltininkas J. Kulikauskas.

(pas.) Vyr. Skaut. Vyr. Štabo

Viršininkas: *Šenbergas.*

Pranešimas.

Pranešama Asociacijos tuntininkų ir draugininkų žiniai, kad susitarimas su Ateitininkų Centro Valdyba dar neįvyko, nes ateitininkų atstovai neturėjo įgaliojimo galutinai susitarimo pasirašyti. Todėl Vyr. Skautininkas prašo tuntininkų ir draugininkų delei bendradarbiavimo su ateitininkų organizacija, iki tam tikro pranešimo laikyti galios neturinčiais.

Draugovės darančios vasarą stovyklą ir neturinčios palapinių galės jas pasiskolinti Vyr. Štabe. Tuntininkai ar draugininkai privalo pranešti, kuriam laikui ir kuriam skaičiui žmonių bus jiems reikalingos palapinės. Mariampolė ir Šiauliai jau yra užsiprašę palapinių nuo liepos m. 1 d. Tad pasiskubinkit, nes palapinių skaičius yra apibrėžtas.

Visus turinčius medžiagos, bei sumanyimų Lietuvos skautybės vadovėliui, prašome siųsti Vyr. Štabui, kuris tuo reikalu rūpinas.

Vyr. Skaut. susivažiavimo vardu pasiuntė sveikinimus Baden — Powell'ui ir mūsų šėfui dr. J. Aleknai.

Skautų himnai.*)

I — Širmonėlio.

Viens prie kito mes sustokim,
Už tėvynę ir Dievybę
Drąsiai mes visi kovokim
Ir naikinkime piktybę.
Būsime draugais žmonijai,
Žengkime kėlu tikruoju;
Kelią tieskime tėvyni
Į laimingąjį rytojų.
Meilė broliška, teisybė
Te nušviečia mūsų kelią,
O Auksčiausiojo gerybė
Stiprins jauno skauto galią.
Mūs linksma šypsa veiduose
Linksmins vargstančius mūs brolius,
Stiprins juos ir mus skausmuose;
Lengvins siekti laimės tolio.

II — Skautūko.

Aukštai plevėsuoja graži vėliava;
Reikšminga lelija joj' spindi gražiai.
Papuoškime veidą mes skauto šypsa
Ir veskim žmoniją į laimę tiktai.
Močiutė gamta mums gaivina jėgas, —
Apsaugoti teisėms lietuvių tautos
Paduokime, broliai, visi mes rankas,
Darbuokimės naudai brangios Lietuvos.
Gražiausių idejų neklaidžios — tiktai
Dievybė, Tėvynė. Griniausia tiesa
Te glūdi jaunoj mūs širdy amžinai,
Te apsiaučia žemę gryniausia šviesa.

*) Pateikti I-me skautų himno konkurse.

Ruoškimės į stovyklas!

Atėjo pavasaris, o kartu su juo ir stovyklavimo metas. Stovykla grūdo skautus taip fiziniai, taip ir moraliai.

Stovyklos gyvenimas tai yra gyvenimas gryname ore, kame nors miške ar laukuose. Gyvendamas stovykloje, skautas daugelio ko išmoksta ir sužino. Statymas įvairių lapinių, filčių, stalų, lovų ir virimas įvairiausių valgio patiekalų teikia skautams

miško vainikas, apsupęs visą stovyklą — skautams palieka neišdildomų ir įdomiausių gyvenimo atsiminimų. Sunku yra keliais žodžiais apibūdinti tai, ką gauna moraliai skautas, būdamas stovykloje.

Žengkite žingsnį į gamtą, tad patys pamatysite ir pilnai galėsite apie tai spręsti. Prie šio norėčiau paduoti kelis Baden-Powell'io žodžius šiuo klausimu, kaip tai: „tas negali būti tikru skautu, kuris nepraleido kelių nakčių po atviru dangumi.

įvairių praktinių žinių. O be to, kiek malonumo teikia skautams įvairūs žaidimai, žvalginėjimai ir pašnekesiai prie laužo! Sunku yra įsivaizduoti stovyklą be laužo, kuris tarsi esti tos mūsų vienybės simboliu.

Didžiulės liepsnos liežuviai, kurie kyš — į nakties tamsumoje; kibirkščių debesis; tampus šypsančių skautų ratas ir tamsus

Daugelis mūsų, skautų, dalo metus į vieną savaitę — stovyklos, ir penkias dešimt vieną savaitę — jos laukimo“.

Tad ir mes, jeigu norime giliau pažinti Tėvynės gamtą ir daugiau įgauti sau praktinių žinių, ruoškimės prie stovyklų ir skubėkime išnaudoti stovyklavimo laiką.

Lapinas.

Lapinuose dar yra užtenkamai vyriškumo dvasios.

Atsitiko tai sekamai:

Syki šeštadienį visa dr-vė buvo išėjusi už miesto žaisdama vieną skautišką žaislą.

Kurapkos ir Briedžiai išsirengė pirmi, o pusvalandžiu vėliau Lapinai ir Taurai nusekė paskui juos. Buvo susitarta eiti miškan, ir pirmi dvi skilti turėjo kur nors pakeičiui pasislėpti ir užpulki paskutiniuosius.

Tai buvo nelengva užduotis, ypač, kad kelias, kuriuo reikėjo eiti iki miško, nebuvo pridengtas jokiais krūmais.

Lapinai ir Taurai ėjo pirmyn pamažu ir atsargiai, todėl kad pirmyn nusiūstieji žvalgai pranešė, kad užpuolikai, matomai, pasislėpę prie tilto, t. y. toj vietoj, kur kelią perkerta geležinkelis.

Iki šio laiko nebuvo matyti jokio Kurapkų bei Briedžių pėdsako, ir klausimas buvo toksai: ar negalėtų kartais Lapinai ir Taurai apgauti savo draugų ir juos netikėtai užklupti.

Truputį sustojo, pasitarė ir nusprendė persidalyti į dvi dali; viena dalis Lapinų ir Taurų tegul pamėgina nueiti iki tilto iš priešingos pusės, o likusieji tegul palaukia čia pat! Jeigu pirmutiniems pasiseks išpildyti savo užduotis, jie duos ženklą — ir tuomet užpuolikai atsiders tarp dviejų priešininkų...

Norint prieiti iki tilto reikia padaryti didelis ratas per pievas ir laukus link Banaičio sodybos. Stropiai naudodamies nedideliais pridengimais, Naujelis, Eimutis, Jokūbėnas ir dar trys skautai pradėjo slinkti išilgai pertvaros. Jie jau praslinko antrą lanką ir keliavo dabar siauru šuntakiu, vedančiu prie sodybos, kai baisus riksdamas ir kaž koks keistas trypimas pasigirdo iš užpakalio. Jie sustojo.

Iš už vartų pasirodė trys dideli jaučiai, matomai nusitraukę nuo virvių, ir lėkė visu smarkumu. Paskui juos, šūkaudami vijosi patsai Banaitis ir keli jo darbininkai.

Pamatęs berniukus, pirmasai jautis krikdamas pasuko šonan, piktai nuleidęs galvą baisiais ragais.

— Saugokis! — sušuko Eimutis.

Bet šito persergėjimo beveik buvo nereikalinga. Inirtusių jaučių išvaizda bu-

vo užtenkamas reikalavimas atsitraukti iš kelio. Ir, tat išvydę, skautai kur kas pakliūk puolė; vieni už medžių, kiti už krūmų pasislėpti. Vienas tikėtai Jokūbėnas sumišo ir metėsi bėgti į kitą pusę. Bėgdamas jis užkliuvo už šaknų ir išsitempė kelyje.

Pirm, negu jis suskubo vėl atsistoti, jautis šoko ant jo.

Išgąščio riksdamas pasigirdo skautų tarpe: visi buvo fikri, kad sekančią minutę ragai inirtusio jaučio pervers berniuko kūną. Bet tą akimirksnį, kokia tai maža figurėlė metėsi nuo užtvaros pusės, skersai kelio jaučiui ir, kuomet jautis bebuvė iš viso dviejų žingsnių atstume nuo minimos aukos, iš visų jėgų drožė jam lazda per snukį.

Tai buvo „baikštusis“ Naujelis iš Lapinų skilties.

Gavęs tokį netikėtą smūgį, jautis sustojo ir piktai sukriokė. Naujelis užnėrė jam antrą ir tretį sykį, o Eimutis, iš karto supratęs kokia stovi padėtis, prišoko prie Jokūbėno ir nuvilko jį už medžių.

Užpakaliniai jaučiai, pamatę, kad jų vadas sustojo, — irgi sustojo. Tuomet likusieji trys skautai, įsidrąsinę prišoko pagalbon Naujeliui ir lazdu argumentacija privertė gyvulius pasisukt atgal sodybon.

— Smarkus iš tavęs vyras! — tarė Naujeliui Banaitis, atbėgęs tuo laiku atsifikimo vieton. — Tavo draugas turi visa širdimi dėkoti Dievui už išgelbėjimą. Kuomet aš pamačiau, kaip jis parvirto, tai man net širdis sustojo plakus. Na, manau, prapuolęs vyras — subadys jį mano jaučiai; jis, anava, ir sustabdė. Iš tiesų iš tavęs vyras! Jūs ir man padėjot. Jeigu ne jūs, tai Dievas žin, kur jie būtų atsidiūrę. Bet tiek to! Dabar eikime pas mane pieno atsigerti. Ką? Negalite? Žaidimą žaidžiate? Na, tai ateikite vėliau, kuomet pabaigsite, ir draugus savo atsiveskite. —

Padėkoję šeimnininkui už jo gerą širdį, skautai tęsė savo kelią prie tilto.

Keliu Jokūbėnas priėjo prie Naujelio ir paėmė jį už rankos.

— Ačiū tau, — tyliai tarė jis. — Aš kiekvieną sekundę jau laukiau, kad štai štai perdurs mane tie baisūs ragai. Didelį tau ačiū. Tai buvo taip drąsu iš tavo pusės!

— Et, ką ten, — susijaudinęs tarė Naujelis: — aš visai nemaniau apie pavojų.

Berniukai laimingai nusikrapštė iki tiltui ir davė sutartą ženklą.

Rezuliute Lapinai ir Taurai pasekmingai apgavo savo draugus sėdėjusius krūmuose.

Pažaidus dar keletą įdomių žaidimų visa draugovė nuėjo sodybos link patenkinti Banaičio pakvietimo.

III. Gaisras.

Šeimininkas Banaitis išpildė visa tai, ką buvo berniukams pažadėjęs. Jis prirengė tuščioj daržinėj vaises, kurias skautai mokėjo tinkamai pagerbti. Draugovės draugininkui Balučiui šeimininkas pasakojo visą atsitikimą ir tiesiog nerado žodžių, kaip galėtų atsidėkoti skautams už suteiktą jam pagalbą.

— Ot, aš jau niekumet nelaukiau tokios drąsos nuo to padžiuvėlio berniuko — dešimtą sykį kartojo. — Bet jo krūtinėj širdis liūto, tiesiog liūto. Ir šitos lazdos, kurias nešioja jūsų berniukai, iš tiesų kartais yra labai naudingos.

— Taip, jos būna labai naudingos, — sutiko Balutis.

— Žinote ką, vyručiai!? — Kreipėsi į skautus dr. Balutis, — atidėkoti šeimininkui už tokį vaišingumą aš pasiūlau jums surengti šioj tokį vakarėlį.

Pasiūlymas buvo priimtas su džiaugsmu. Akimirksny skobnis ir suolai buvo išnešti iš daržinės, žibintuvai uždegti...

Neužilgo po to, šeimininkas su savo šeimyna ir darbininkais linksmai plojo jauniems skautams, kurie demonstravo padavimą pirmos pagalbos, įvairius gimnastikos pratimus, dainavo dainas ir t.t. Kaip tiktai Lapinai užbaigė savo „piramidę“ ir daržinėj pasigirdo didžiausias delnų plojimas, Eimutis tyliai tarė savo paskiltininkui Mačiuliui:

— Ar tu nejauti degėsių kvapo?

— Ne! — atsakė Mačiulis.

— O man vis rodosi. Gal būt, tai man vaizduojasi, bet vis tik aš eisiu pažiūrėti.

Bet vos tik suspėjo jis išeiti oran, kaip tuoj įbėgo išsigandusi tarnaitė į daržinę ir sušuko:

— Arklidė dega!.. Gaisras!..

— Reiškia, aš neapsirikau, — pramurmėjo Eimutis ir suriko visu balsu:

— Lapinai, paskui manęs!...

Išbėgę iš daržinės, jie pamatė, kad dalis arklidės buvo apimta didžiausios liepsnos.

— Pirm visa ko išveskit arklius, — įsakė skautams Eimutis.

Kartoti antrą sykį neprisiėjo.

Anksčiau, negu šeimininkas suspėjo suvokti, kas per dalykas, Lapinai puolė atidarinti arklidės durų.

Laimė kad gaisras prasidėjo kitam gale arklidės, t. y. toli nuo ėdžių. Kai kurie arkliai drebėjo visu kūnu, kiti prunkštė ir tampėsi nuo prieraišų. Visi jie buvo išsigandę, neramūs.

— Išveskite juos greičiau ir nuraminkite, jeigu galite, — sušuko Eimutis. — Paimkite kiekvienas sau po porą.

Per keletą minučių visi arkliai buvo išvesti. Tuo laiku dr. Balutis sutaisė iš likusiųjų skilčių grandinę vandeniui perdavinėti. O kai jau arkliai buvo išvesti, Lapinai kartu su atbėgusiais gaisranžiopsotojais sudarė antrą grandinę. Visa tai buvo pagaryta greitai, be jokių kalbų ir netvarkos. Tačiau visos pastangos užgesinti ugnį, matyti buvo veltui. Ugnies liežuviai kiekvieną minutę vis darėsi didesni.

Balutis, pamatęs visa tai, sušuko:

— Mes tik laiką gaišiname čia.

Reikia mėginti lieti vandenį ant stogo. Atnešė ilgas kopėčias. Eimutis pirmas puolė jomis viršun. Naujelis kartu su juo.

Stovėdamas kopėčių viršūnėje, Eimutis pylė vandenį iš kibirų ant ugnies, o Naujelis ėmė nuo jo tuščius kibirus ir leisdavo juos žemyn. Bet ugnis buvo nenumalšinama. Greitu laiku ugnies liežuviai jau siekė daržinės lubas, ant kurių gulėjo šienas.

— Jeigu šienas užsidegs, tai viskas prapuolę, — sušuko Eimutis kreipdamasis į Naujelį. — Padėk man, Naujeli; matai štai ten pradrėkostas stogas? Užtenkamai praplatus skylę, aš galėčiau užpildinti daržinės lubas, ir tuo būdu, gal, pasisėktų užgesinti ugnis.

Naujelis tylėdamas padėjo jam, bet kai iš tikrųjų praplėtė skylę, tai pamatė, kad ugnies liežuviai jau prasimušę per lubas.

Iki šio laiko jie beveik ir nemanė apie pavojų, bet dabar, tat pamatę, net nusi-gando.

Tačiau Eimutis turėjo per daug dide-lio noro užgesinti ugnį.

— Padavinėk man dabar kibirus, kaip gali greičiau, Juliau! — suriko jis.

Naujelis jau norėjo paduoti jam pirmą kibirą, kai iš už užlų pasigirdo kažkoks kaukimas.

— Kas tai? — sušuko Eimutis.

— Panašu lyg šunies kaukimui; tai iš ano kampo, rodosi, kame nėra dar ugnies.

Jie žvilgterėjo per skylę, bet nieko nepamatė.

Eimutis greitai pradėjo tuštinti kibi-rus ant ugnies, kuri jau pilnai siekė lubų. Vėl pasigirdo tas pats kaukimas...

— Šuo sudegs jeigu jam nepadėti, — sušuko Eimutis. — Aš pamėginsiu išgel-bėti jį.

— Leiski mane! — tarė Naujelis. — Aš lengvesnis, apsirišiu virve, ir, jeigu lubos pragrius, tu mane ištrauksi. Aš gi tavęs neužtraukčiau.

Tat buvo teisinga.

— Tad greičiau! — tarė Eimutis.

Naujelis greitai surišo patobulintą mirties kilpą ir Eimutis nuleido jį žemyn per skylę. Bet, kaip tik Naujelis išnyko iš akių, jis pradėjo sau prikaišioti del to, kam leido jį nusileisti žemyn tokią pavojingą valandą.

Praėjo, kaip jam atrodė visas amžius. Dūmai ir ugnis vis kaskart didinosi.

Pagaliau...

— Aš čia, — šušuko balsas iš apa-čios. — Trauk!

Eimutis visomis jėgomis pradėjo traukti ir pasekmingai ištraukė Naujelį vir-šun. Kuomet ant stogo pasirodė Naujelis, Balučio veidas palinksmėjo — matytis bu-vo, kad draugininkas jautė didelį paleng-vinimą, kai įsirikino, kad jokios nelaimės neatsitiko.

— Lipkite! — sušuko iš apačios. — Sienos gali griūti. Mes nieko negalime daugiau padaryti... Kas ten pas jus?

— Jaunas šunelis! Matomai, buvo primuštas, nes abi koji buvo perrištos, — pratarė Naujelis, sunkiai alsuodamas.

— Kokiu būdu tu išgelbėjai tą mano šunelį? — linksmai paklausė šeimininkas.

— Dieve, kaip džiaugiuos! Jis sulau-žė sau pirmutines kojas, netyčiom papuo-lęs į pinkles. Aš visai buvau užmiršęs, kad šuo gulėjo ant šieno. Ačiū tau, mie-las vaikeli!..

Kova su ugnimi buvo veltui, tačiau skautai tęsė savo darbą, kaip begalėdami... Ir nors pergalėti ugnies jiems nepasisė-kė, bet už tai ir daugiau prasiplėsti, iki atvažiuosiant gaisrininkams, nedavė.

Kuomet draugovė susirengė eiti namo žmonės girdėjo, kaip šeimininkas Banaitis tarė kelis žodžius draugininkui:

— Pas jus vikrūs berniukai, ir aš jau už-tektinai susipažinau su jais. Mūsų jaunutė Lietuva niekuomet nepražus, kolei joje augs tokie drasuoliai, kaip mažas Naujelis, kuris išgelbėjo mano šunį, ir kaip kiti jo draugai, kurie vadinasi Lapiniais...

Galas.

Sulietuvino: *Lapinas*.

Šiauliai 8-IX-23 m.

Sk. J-s.

Atsiminimai iš I Vilniaus Skautų- Vyčių Draugovės.

Iš kur ir kaip gauta, mums, mažesnie-siems skautams buvo paslaptis, — matėm tik tiek, kaip draugininkas atnešė storą pundą iš Kauno Lietuvos valdžios atsi-šaukimų į Vilniaus gyventojus (Vilniuj tuomet buvo bolševikų valdžia) ir išdalin-damas visiems, įsakė atsargiai išnešiot ir prilipdyt gatvėse.

Parėjom namo. Mūsų buto gyventojų buvo 4 — ir visi skautai. Atsisėdom prie stalo ir pasirėmę, lyg 60 metų seniai, galvojom, tarėm, kaip čia tinkamiau atlikt tą darbą. Dieną eiti ir lipdyt nė kalbos būt negali — pakliūsi bolševikų rankosna ir tiek, o vakare irgi pavojinga.

— „E, bro! kas mums vidurnaktį atsikelti? Tuomet gatvės tuščios, ir mes visai laisvai galėsime čia darbą atlikti, — atsiliepė vienas.

Pasiūlymas priimta. Bet kur gauti klijų? Čia vėl galvosukis.

— „Žiūrėkit! — atsiliepė antras; — aš dar turiu du sausainiu duonos: šiltam vandeny išmirksime, pridarysime košės — ir bus gerai.“

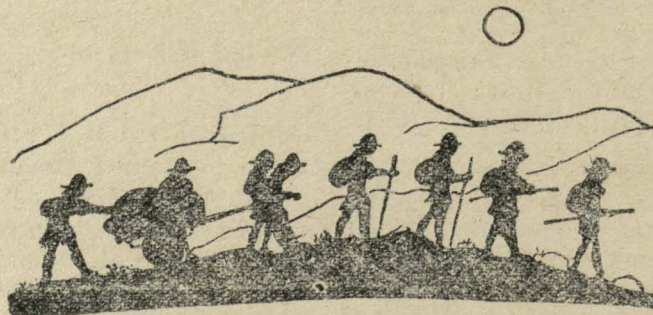
— „Valio!“ — sušukom visi — bus gerai!“

Kitaip, mat, nebuvo kaip daryti. Miltai, kurie geriau tiktų klijams, ar ūmi duona tuomet Vilniuj buvo retenybė. Prisitaisę gorčinį puodelį košės, pamėginom lipdyti popierį į sieną — limpa. Gerai. Nuėjom gult. Užmigti tačiau negalėjome — rūpi laukiamas darbas. Nebeiškentėm sulaukt vėlaus vidurnakčio, atsikėlėm ir einam gatvėsna. Du buvo žvalgais, vienas su atsišaukimais ir vienas su puoduku košės. Naktis buvo šalta ir tamsi, tik ne šviesios elektros lempos truputį nušviečia gatves raizgydamos bairius patįsius: stulpų, medžių, namų šešėlius. Nors buvom keturiese, tačiau nejauku širdis stuksėjo, rodos, šalti bolševiko pirštai taip ir griebė už pakaušio. Pasidairę pradedam: žvalgai vienas iš vienos kitas iš antros pusės, žiūri ar kas neateina. Išlįs iš už stulpų šešėlių kokio

nors žmogaus figūra — mūsų žvalgas lyg tabako uostęs — Apčchi!

Mes — puodelį po skvernu, popierius — užantin ir einam, kaip niekur nieko. Taip gązdinami, kartais tik menko vaikezo ar kokios bobutės, vargais negalais išlipdėm visus atsišaukimus. Po to, įsigūžę į „kalnierių“, sprukom namo ir tik kieme gardžiai tenusikvatojom, džiaugdamiesi darbo pasisekimu. Dar linksmiau buvo ryto metą žiūrint, kaip juos žmonės skaito. Tačiau ne visiems mūsų draugams taip pasisekė. Kiti sakėsi gavę „kalnierių“, dar kitus tik kojos teišgelbėję. Nežiūrint to, visi buvom linksmūs, kupini didvyriškumo ūpo ir dar laukėm panašios progos dražsumui išmėginti.

Panevėžys, 24-II-4 d.

Petras B.

Naktinė iškila.

3 veikslių paveikslas iš skautų gyvenimo.

Veikia. Viena bernaičių skiltis.

Veliau pareina per sceną mergaičių skiltis.

Miškas. Iš tomos girdimas švilpesys „prie manęs“, po valandos įeina besižvalgydamu scenon du skautu.

Pirmasis: Lūkstu, širdis iš krūtinės man veržias: norėčiau matyti draugus, mūs lapinę.

Antrasis: Man rodos, gana bus klajoti; vieta čia sausa, smagi, gan patogi.

Pirmasis: Ir man ji patinka.

Antrasis: Taip, čia puikią nakvynę turės mūs draugai. Padėkime ženklus.

Deda ženklus iš grįžta pranešti savo draugams, kad rado nakvynę vietą.

Pirmasis: Palikę čia ženklus, skubėkim prie upės; kur visa pranešim draugams. Tegu čia ateina ir lapinės daro.

Antrasis: Juos rasi tu vienas; aš liksiuos šičia lapinės daryti.

Pirmasis: Tai lik, jeigu nori. Budėkt!

Antrasis: Budėkt!

Pirmasis išeina, antrasis dirba iš šakų lapinę.

Uždanga.

2 veiksmas.

Miškas. Sargybinis krauna laužą.

Sargybinis: Kiek džiaugsmo, smagumo tyliam čia miške! Tik čia gali džiaugtis sava jaunyste. Ber...

kur gi draugai! dar jų negirdėti.

Klauso. Iš tolo girdėti ateinančių šūkavimai ir klegesys.

Užgirdęs ateinant, pasiruošia raportuoti.

Ateina skiltis, sargybinis raportuoja.

Skautas: (sargybiniui) Vandens ir malų ar turi?

Sargybinis: Ką davė man miškas, aš visa radau.

Paskiltininkas: O mūs neieškojai?

Sargybinis: Ir jūsų ieškojau: po krūmus, balas aš visur išlandžiau.

Skautas: O bet neradai.

Kitas Skautas: (nutraukia) Mes buvom miške!

Visi juokiasi.

Kažkas atsiliepia: Mus saugojo miškas.

Skiltininkas: („prie manęs“ visi susirenka ratu apie laužą.) Penktas numeris kuria laužą; Sargybinis duos mums vandens; Kiti rengkite pietus. (Skautai skubiai pildo įsakymus.)

Penktas: (pūsdamas laužą) Jau vienas degtukas be vertės yra; dabar pasukutinis (pučia).

Skautas: (beruošdamas pietus). Kur skiltis sesučią sustos!

Kitas skautas: Tenai už kalvos. Antai, jau jos eina.

Skautai užkuria laužą ir užkaičia pietus.

Uždanga.

3 veiksmas.

Visi skautai miega. Prie lapinės stovi sargybinis.

Sargybinis.

Kaip daugel žmonių nelaimingų pasauly — Jie rūmuos ramybės sau ieško.

Brangioji jaunyste, šventa tu jaunyste!

Ar tavimi moka gėrėtis visi!

Man turtai ir rūmai to niekad neduos,

Ką duoda šis miškas tylus . . .

Kas atvedė mane į čia?

Kas liepė man būti nakčia? —

Skautybės kilnus idealas.

Tyliai iš užpakalio prisiartina atėjęs jo pamainyti sargybinis.

II Sargybinis.

Gana tau svajoti, leisk man pastovėti, Tarp medžių kaip šypsos mėnulis, žiūrėti. Gali sau eit gulti; ką čia besvajoji — Poetu visvien nebebūsi.

I Sargybinis.

Kam būti poetu. Žiūrėk, kiek čia dieviško grožio visur,

Kokia čia ramybė šventa! (Atraportuoja ir nueina.)

II Sargybinis (kiek pavaikščiojęs).

Gražu tai gražu, bet . . . tsss! kas ten? . . . - A, tai mergaičių stovykloje kas pasidarė.

(Girdimas tolumoje trimitas. Sargybinis praneša apie tai skiltininkui.)

II Sargybinis (raportuoja).

Girdėjau trimito balsus iš toli.

Ten Vytauto stovi draugovė;

Jie šaukia mus eit.

Skautai išsirikiuoja ir dainuodami išeina.

Pabaiga.

Uždavinio sprendimas.

Reikia paimti viena grandinės dalis (kiekvienoj dalyj yra po 3 žiedus), perkirpti kiekvienas žiedas ir visa grandinė išardyt. Reiškia pasilikti tik keturios pilnos grandinės dalys ir tarp jų tik trys tarpai. Dabar, sujungę grandinių galus su palaidais žiedais, gausim trijų žiedų nesulituotas vietas, kurias sulitavę gausim ištiesią grandinę iš trijų sulitavimų.

Šį uždavinį dar išsprendė: X — sk. A. Mažeika, XI — sk. J. Danyla, XII — sk. J. Paškevičius.

Neva bibliografija.

Ilgai laukus, galas galu mūsų Centras (Kauniečiai skautai) išleido taip senai laukiamą „Rikiuotės Statutą“ ir, be to, dar „Topografijos Vadovėlį“, III, II-ojo laipsnio programų paaiškinimus ir kitką.

Laike susivažiavimo, vienas skautas įsineša į posėdį du aukščiau minėtuosius vadovėlius; tuoj dauguma apie tai sužino,

ir patyrę, kad už salės durų pardavinėjama, nežymiai pradeda slinkti pro duris, kad gautų nusipirkt, nes III-ojo ir II-ojo laipsnio programų paaiškinimų daugeliui neteko. Pirkto vienas už kito, nežiūrėdami nei kainos nei į kokybės...

Teko nusipirkti ir man už 4 litus „Rikiuotės Statutas“ ir „Topografijos Vadovėlis“, kuriuodu perskaičius nutylėti negalima.

Paimsime pirmiausia „Rikiuotės Statutą“. Nedidelė, truputį didesnio negu sąsiuvinio formato, 58 puslapių knygutė, dailiu viršeliu, paėmus į rankas daro neblogą įspūdžio. Bet štai, vos praskleidi viršelį, tuoj metasi į akis susiuvimas: vieni lapai pirmyn, dešinėn, iššikišę, kiti atgal įsitraukę — sukabinti nei šiaip nei taip. Atspausdinta pakenčiamai. Nors vietomis ir prisikišus nematyti, bet ko čia per daug norėti — patrynei akis ir skaityk toliau. 24 puslapiai atspausdinti juodu rašalu, likusieji — mėlinu, ir jau kitas šriftas. Pirmuosiuose 14 puslapiuose be galo tankiai sugrūsta, taip kad, norint surasti kokį nors atskirą ž-ą, prisieina gerokai pasidairyt. Bet tas pusė bėdos. Tačiau, kuomet perskaitęs suskaitau virš 400 klaidų, neskaitant nė vienos klaidos iš skiriamųjų ženklų (kadangi jie yra sunkiau skirti, nes gali būti dažnai ir šiaip ir taip pavartoti), nors ir nebaugus esu — plaukai pradėjo stotis. Virš 400 klaidų 58 psl. knygutėj! Nejaugi ją rašęs yra II-os klasės mokinys, kurs gramatikos dar neperėjo. Pasitaiko kad viename žodyje yra 2-3 klaidos. Nežiūrint į nenuoseklumus turinio atžvilgiu, nėra nuoseklumo žodžių-terminų vartojime. Vienas ir tas pats žodis rašomas trejopai, dvejopai, pavyzdžiui: **taisiklingai, feisiklingai, taisyklingai; ruošemoji, ruošiamoji, rošemoji; lygevimas, lygiavimas; šengte, ženkte; galininke — gairia, gairė; draugininkas, draugovininkas; vieton „tęsiamai“ — tesemai; vieton „absoliučiai“ — apsalučiai ir t.t. ir t.t.**

Taigi, radęs trejopai ar dvejopai parašytą tą patį žodį, žinok, kaip jį vartoti. Prisieina burti — kaip kad vaikai buria — duriant pirštais. Kitaip gi negalima. Tai tiek bendrai apie „Rikiuotės Statutą“.

Dabar eisime prie „Topografijos Vadovėlio“. Čia klaidų sulyginamai ma-

žiau — tokio pat formato 106 puslapių knygutėj tik virš 300! Atspausdinta geriau, tik nuo 13-20 psl. raidės išsivarčiusios į visas puses: vienos į kairę, kitos į dešinę ir t.t.

Terminologijos atžvilgiu taipogi daugelis nenuoseklumų. Rašoma: **triangulecija, trangulecija, trengulecija, tringulecija; magnetinis, magnietinis, magnėtinis; kampasas, kompasas; astrolobija, astrolebija; kipregelis, kiprigelis; buruolė, burolė; planšetas, planšėtas** ir aibė kitų.

Susiuvimas, šrifto nevienodumas daro biaurus įspūdžio. Abu vadovėliu — IV-os Kauno Algirdo draugovės leidiniu.

Kam kam, bet skautams tokie dalykai nedovanotini! Kauniečiai, matyt, pamiršo, kas skautas kiekvieną darbą atlieka ko tobuliausiai.

Turėdami progos nuodugniau pažinti skautybę, daugiau prasilavinti, privalo būti pavyzdžiu provincialams, išsimėčiusiems po įvairius Lietuvos miestelius skiltimis, draugovėmis, kurioms daugumoje vadovauja neprityrę skiltininkai bei draugininkai.

Vis tik reikia tikėtis, kad Kauniečiai šias pastabas kritiškai įvertins ir ateityje panašių apsireiškimų nebebus.

Kazys Laucius.

Kaip galima padaryti laikrodį, rodąs sekundės ketvirtadalius.

Tiksliam laiko išskaitliavimui bėgimo rungtyne reikalingas laikrodį, rodąs sekundžių dalis (paprastai ketvirtadalius).

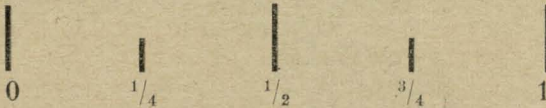
Pagalba tokio laikrodžio galima lengvai ir patogiai susekti sportinis greitumas, net jeigu rungtyne vyksta bet kokia diena. Gal būt, mūsų skaitytojams bus įdomų sužinoti, kokiū būdu galima patiems pasigaminti toks patogus sportinis laikrodį, pritaikinamas išskaitliavimui 100 metrų bėgimo.

Tam tikslui imama 500—600 gramų švino gabalas (tik keturkampio pavidalo) ir jo viduryje padaroma įkaitinta, bet ne per stora viela skylutė, kurion įverinama plona kanapių virvelė 1,10 metro ilgio. Jeigu arti yra medinė tvora ar, siena, tai ten įkalama gana ilga vinis, prie kurios

pririšama kanapinė virvutė su sunkumu taip, kad virvės ilgis liktų 99,4 cm.

Sienoje pažymime vertikale su virvele liniją. Toliau pravedame iš abiejų pusių dar dvi liniji ligiagrečiai pirmosios linijos, atstumu 60 ct. į kairę ir į dešinę, paskiau tarpus padaliname į dvi lygi dalį (ir taipogi užbrėžiame) ir tokiu būdu gauname 5 linijas, kurias pažymime iš kairės į dešinę.

Jeigu arti nėra medinės tvoros ar sienos, tai galima pasinaudti kuriuo nors medžiu ar stulpu, tame atvejuje skalės (linijos) reikia pakeisti lazduotėmis, įsmeigtomis į žemę.

Rungtynių pradžioje priveskite sunkumą ant nulio ir po kamandos „pirmyn“ paleiskite sunkumą. Svyruoklė į sekundę pereina nuo 0 iki 1. Po nulio reikia suprasti lyginiai skaičius: 2, 4, 6 . . . ; po vienu nelyginiai: 3, 5, 7 . . . ; reiškia, kuomet paleidžiam nuo 0 ir kuomet svaramas ant 1, skaitome 1 sek., paskui, kuomet svyruoklė savaimė grįžta vėl ant 0, jau skaitome 2 sek. ir paskui vėl 3, 4 ir t. t. Išskaičiuojant sekundės ketvirtadalius reikia kreipti dėmesį, prieš kokią liniją randosi svyruoklė, kuomet bėgikas yra pribėgęs tikslo.

Svoris ir aliejaus lašelis (kuriuo patempama vinis), padeda laikrodžiui veikti kelias minutes. *Vertė V. Niunkis.*

Paskelbimai.

I Kauno Skautų dr. vė, prašo paskelbti jos šapirografuotų leidinių išvardimą ir jų kainoraštį:

1. „Skilčių sistema“ kaina 3 litai,
2. „II-ojo skautų laipsnio paaiškinimai“ kaina 1 lt.

3. „III-ojo skautų laipsnio paaiškinimai“ kaina 50—70 c.

ir 4. Skautiškų vokų, vieno voko kaina 5c. Pinigus siųsti prašau užsakant.

Kreiptis šiuo adresu: Kaunas, Mickevičiaus g-vė Nr. 14, buto 1. Matulevičius Kazys.

Juokai.

Atsargumas.

Kunigas stovykloj, bemokindamas vilkiukus klusnumo ir gerumo, pasakojo, jog mažuose berniukuose, jeigu jie esti geri ir klusnūs, gyvenąs Dievas.

Vieną dieną, laike pusryčio, visi gėrė arbatą, bet vienas vilkiukas siurbtelėjo ir daugiau nebegėrė.

— Kodel negeri? — paklausė skiltininkas.

— Kad arbata labai karšta: aš bijausi Dievulio nenušutinti, — atsakė vilkiukas.

B. Norvaišas.

— Oi! Oi! . . . Gelbėkit! Plaukti nemoku! — šaukė įkritęs į upę žmogus.

— Ir ko gi čia tamsta rėki?! — tarė jam eidamas paupiu naujokas skautas. — Aš irgi plaukti nemoku, bet vis dėl to nerėkiu!

Asilas.

Motina, pamačiusi savo sūnaus — vilkiuko nešvarias ausis:

— Buvai ką tik pirtij ir ausų neišplovei!

Vilkiukas: — Bet juk, mama, nieko nesakei apie ausis, kai aš ėjau į pirtį.

Lap.

*Leidžia — Vyriausias Skautų Štabas,
Redaktorius: lg. Tamošauskas.*

Skautai, visi ruoškitės į stovyklą, kuri įvyks
17 liepos Kaune.

Sekantis „Sk. Aido“ Nr. išeis rugsėjo mėn. pabaigoj.

Redakcijos antrašas. Šiauliai, Dvaro gatvė 2 (Kareivinės).

Administracijos antrašas. Šiauliai, Gimnazija (Tilžės gatvė).

„TOMO NAUJOKO“ SERIJOS.¹⁾

5 Nr.

7 Nr.

06963
/1924

TOMAS STATĖS TILTĄ.

Tomas—skautas! Tad kodėl jis, tilto gi nepastatytų? O suriši, tai ką gi! Argi šunmazgiai jau nelaikytų?

¹⁾ Išleido atvirutėmis IV-oji Kauno Algirdo draugovė.

TOMAS ŽYGY BE LAZDOS.

Žygiuoja du skautai: kažin kas čia juokingai atrodo? Ugi tai, kad Tomui lazda pamiršus, žygiuot nusibodo!

Moksleivių Domei!

Prie Šiaulių Sk. Tunto, Švietimo skyriaus yra suorganizuota grupė skautų, kurie pasiėmė sau už pareigą, rengti mokinius į I, II, III, IV, V, VI, VII ir VIII gimnazijos klases.

Atlyginimas už mokslą nustatytas nuo klasės ir visiems bendras. Norintieji pasinaudoti šia proga gali kreiptis į Šiaulių Gimnazijos p. Direktorių arba į „Sk. Aido“ redakciją — Šiauliai, Dvaro gatvė 2 (kareivinės).

Šiaulių Skautų Tunto švietimo skyrius